

Последните два месеца и мерките срещу COVID-19 ни позволиха да надникнем в един свят без автомобилен трафик и последвалите рекордно ниски нива на замърсяване. В много градове по света решиха да се възползват от ситуацията, за да преустроят своята мобилна инфраструктура.

Докато традиционният обществен транспорт отчита спад между 50 и 90% и се наложи някои правителства да се намесят, за да защитят системите за обществен транспорт от фалит, вело- и пешеходното придвижване значително се увеличават. Продажбите на велосипеди също се покачват според Би Би Си, а „Гардиън“ дори нарече велосипедите „новата тоалетна хартия“. Забелязва се тенденция на увеличаване на велотрафика в много държави, включително Китай, Германия, Ирландия, Обединеното кралство, Нова Зеландия и Съединените щати.

Увеличаването на вело- и пешеходното движение в градовете означава не само социално дистанциран транспорт, по-чист въздух и безопасни улици, но също така и огромни парични спестявания за хората и за държавата. Колоезденето обаче не само ни спестява средства, а и облагодетелства градската среда, хората, бизнеса и икономиката.

Градска среда

Жилищните квартали с ограничено движение са по-безопасни и по-атрактивни. Такива с добре изградени тротоари и велосипедни връзки предлагат на жителите повече възможности за придвижване в задръстванията и имат по-висока пазарна стойност.

След превръщането на Ню Йорк хайлайн в пешеходен линеен парк бедният и изостанал дотогава квартал с индустриални сгради, паркинги и автосервиси се превърна в едно от най-популярните места в града с 8 милиона посетители годишно. Не е случайно, че влизат на новия музей за американско изкуство „Уитни“ е именно на трасето, както и много жилищни и бизнес сгради от световноизвестни архитекти като Заха Хадид, Франк Гери и Жан Нувел.

Икономика

Велосипедът е по-евтин от автомобила както за купуване, така и за поддръжка - вся-

Ефектът на велосипедите

➔ Колоезденето оказва много положително влияние върху местната икономика.

➔ Велоинфраструктурата облагородява градската среда и създава повече възможности за бизнес.

➔ Масовото използване на колелата за транспорт повишава здравния статус и намалява фаталните пътни инциденти.

автор

арх. Християна Василева*

ко пътуване е безплатно, а поддръжката е минимална. Всеки изминат километър носи полза за обществото, докато всеки километър, изминат от автомобил или дори градския транспорт, генерира разходи и екологични щети.

Представете си, че ще получите данъчна отстъпка от 2373 лв. тази година. Сега си представете, че ще я получавате всяка година и тя дори ще се увеличава. Как това би променило ежедневието ви? Звучи като мечта, но всъщност това е проста сметка на сумата, която ще спестите, ако се откажете от дори само една от колите в семейството.

Градската среда, ориентирана към автомобила, обаче не винаги улеснява избора ни да се качим на колело или да ходим пеша. Общностите, ориентирани изключително към моторния превоз, налагат голяма финансова санкция на тези, които са принудени да плащат тази сметка. Удивително е колко пари могат да останат в местната икономика, когато не се изливат в резервоара, голямата застраховка или автомобилния пазар.

Бизнес

Пешеходната и велосипедна инфраструктура е пряко свързана с по-високите продажби на дребно. Проучванията показват, че колоездачите харчат в местния бизнес средно 3 пъти повече от шофьорите на автомобили. Добър пример за това е изградената в края на 2008 г. велосипедна алея на 9-о авеню в Ню Йорк, вследствие на която продажбите на дребно се увеличават с до 49% в сравнение

с 3% за целия район.

Бизнесът може да насърчи пазаруването сред лоялни местни клиенти, като предостави възможност за вело- или пешеходен достъп. Подобен на „Зелена линия София“ проект в САЩ - „Атланта белтлайн“, наскоро се превърна в едно от най-популярните обществени пространства в града. До този момент изградената източна част се използва от 2.5 милиона пешеходци годишно и разполага с над 3200 апартамента, изградени по протежение на 4.8-километровия маршрут. Компании като McKinsey & Co, BlackRock и PagerDuty се надпреварват да наемат офис пространства в близост до трасето, а проектът става все по-мощабен вследствие инвеститорския интерес. Не случайно го наричат „най-амбициозния проект за интелигентен растеж в страната“.

Заетост

Изграждането на вело- и пешеходна инфраструктура генерира повече работни места за всяко инвестирано евро, отколкото пътното строителство. По-малките инфраструктурни проекти като велоалеи и пешеходни зони изискват повече човешка работна ръка и по-малко машинен труд от мащабните проекти за автомобилен или железопътен транспорт.

Годишните разходи в ЕС за изграждане и поддръжка на автомобилна инфраструктура, които се спестяват чрез колоездене, възлизат на 2.9 млрд. евро годишно. В САЩ например изграждането на един километър градска магистрала струва 240 пъти пове-

че от изграждането на висококачествена защитена велосипедна алея.

Околна среда и здраве

Колоезденето допринася за подобряване качеството на въздуха и намаляване шума в градската среда, като влияе положително и на здравето на всички. А това води до по-здрави служители, които пропускат по-малко работни дни. В Обединеното кралство например служителите, стигащи до работа с колело, средно взимат 1 ден по-малко болнични и така са спестили на икономиката приблизително 83 млн. паунда.

Редовните колоездачи имат 40% по-малък шанс да се разболеят от рак и над 50% по-малка вероятност да имат сърдечни заболявания. Чрез редовно каране на колело се увеличава физическата активност, което подобрява индивидуалната издръжливост и имунната система. Това е и една от причините колоезденето да бъде препоръчано от здравните специалисти по време на

COVID-19.

Годишно 15 хил. души умират преждевременно вследствие на усложнения от замърсения въздух в България. Според Световната здравна организация това намалява драстично БВП на страната поради намалена производителност и разходи за лечение на причинените заболявания.

Пространство

Велосипедите заемат по-малко място в и без това ограниченото пространство на градовете в сравнение с автомобилите, което ги прави по-ефективни. На едно паркомясто могат да се паркират 10 до 15 колела. Градовете, предприемачите и отделните хора могат да спестят пари от разходите за паркиране, като осигурят ефективно използване на пространството и евтино паркиране на велосипеди вместо скъпите автопаркинги. В София има около 1 млн. автомобили, които заемат 12 млн. кв.м от градското пространство. Ако приемем, че

средната цена на имот е 2000 лв./кв.м, говорим за милиарди левове имотна стойност.

Безопасност

Интелигентните инвестиции, които следват принципите за безопасен дизайн и насочена политика, помагат да се ограничат пътните инциденти. Въпреки че колоезденето се счита за по-опасно от шофирането, доказателствата сочат, че градовете с развит велотрафик са по-безопасни както за самите велосипедисти, така и за всички други участници в движението.

Според изследванията безопасните и качествени алеи спомагат за 44% по-малко инциденти с фатален край. Нидерландия например, където една четвърт от всички пътувания се извършват с велосипед, е и една от най-безопасните страни за колоездачи, като годишният процент на смъртността е само 1.1 на 100 милиона километра. **|К**

** Авторът е архитект и съосновател на „Зелена линия София“*

К| ПОЛЗИТЕ ОТ КОЛОЕЗДЕНЕТО (НЕ САМО) ПО ВРЕМЕ НА ЕПИДЕМИЯ

1 Карането на колело е безопасно по време на covid-19 епидемията

Велосипедът позволява спазване на социална дистанция, която трудно може да бъде постигната в градския транспорт. Особено ако спазваме препоръките:

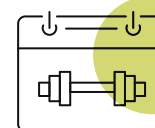
- проверете дали колелото е в добро състояние
- измийте ръцете си преди и след пътуване
- не докосвайте лицето си по време на пътуването
- спазвайте социална дистанция при светофари и спиране
- предпочетете най-прекия и безопасен път

2 Колоезденето е по-здравословно по принцип

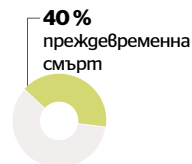
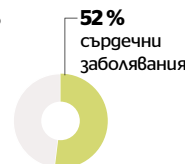
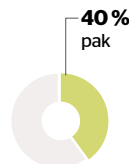

Колоезденето повишава имунитета. А това е много важно по време на епидемия. То повишава тонуса и удължава продължителността на живота с 3 до 14 месеца според различни изследвания.

Колоезденето по 30 минути всеки ден е еквивалентно на препоръчаното седмично ниво на физическа активност.

Предотвратява сериозни заболявания. Карането на колело до работа всеки ден намалява риска от сериозни заболявания и депресия

Колоезденето е лесен начин за изгаряне на калории и е алтернатива за спортване при затворените фитнес зали и други спортни зали. То е ефективно за превенция на редица болести като затлъстяване и диабет тип II.

6 Колоезденето носи огромни ползи за околната среда

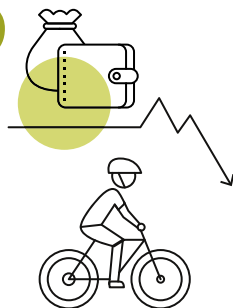

Карането на колело не замърсява независимо дали е обикновено или електрическо колело.

Велосипедите не предизвикват задръствания и с тях не чакате на задръствания.

133.442 тона въглероден диоксид спестяват всяка година хората, които ходят на работа с колело.

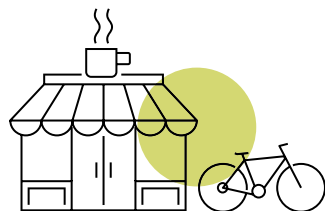
3 Икономически ползи

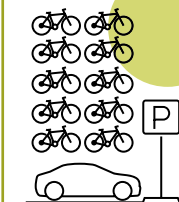
Карането на колело е по-евтино. Годишните разходи за велосипеда са много по-ниски в сравнение с тези за автомобила.

Обществото печели от градското колоездене. Всеки километър велоалея носи финансов плюс за местното общество, докато автомобилите и автобусите носят финансов минус.

Велосипедистите харчат повече. Те пазаруват по-често в местните магазини, отколкото шофьорите, и са по-лоялни. Общата полза от велосипедистите за местните търговци е по-голяма като цяло, въпреки че харчат по-малко на едно посещение.

4 Велосипедните градове са по-приятни

Колоезденето създава обществено пространство. Велосипедите заемат по-малко място от автомобилите, както за движение, така и за паркиране 1 паркирана кола = 10 паркирани велосипеда.

Велосипедът е най-лесното средство за транспорт. Почти всяка точка на града е по-лесно достижима с велосипед или с комбинация велосипед/-обществен транспорт, отколкото с кола.

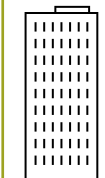
Велосипедът спестява време. Няма нужда да се търси място за паркиране. В градската среда велосипедът е най-бързото средство за транспорт.

5 Колоезденето води до по-безопасни градове

Във велосипедните градове с добра инфраструктура има по-малко пътни инциденти като цяло. Причината е, че те изграждат култура на колоездене и на движение като цяло.

Наличието на развита мрежа от велоалеи, която да разделя пешеходци, велосипедисти и автомобили, води до много по-малко произшествия.

ЖЕРТВИ НА ГОДИНА ЗА 10 ХИЛ. КОЛОЕЗДАЧА

